

Porušení právní povinnosti

Profesionální podnikatel v oboru dodávky vody si při obvyklé péči musí být vědom, že světlost (průřez) vodoměru a návazného potrubí může a musí mít vliv na požadovaný průtok vody z pohledu protipožární bezpečnosti, a to jak pro vlastníka, tak i pro nájemce (resp. napojené třetí osoby), přičemž lze obvykle předpokládat, že takové porušení může být ve smluvním nájemním vztahu sankcionováno na ochranu dotčeného nájemce a v tomto směru tudíž může takovýto profesionální podnikatel předvídat vznik škody.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 723/2007, ze dne 9.4.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce M. C., a. s., zastoupeného JUDr. L. R., advokátem, proti žalované V. P. a. s., o zaplacení 170.339,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 48 Cm 109/2004, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 27. září 2006, č. j. 6 Cmo 113/2006-108, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. září 2006, č. j. 6 Cmo 113/2006-108, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 25. ledna 2006, č. j. 48 Cm 109/2004-79, rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 170.399,- Kč spolu s 2 % úrokem z prodlení od 12. 11. 2003 do zaplacení a nahradit mu náklady řízení ve výši 43.127,- Kč (výrok I.) a dále, že žalovaná je povinna nahradit České republice náklady řízení ve výši 1.580,- Kč (výrok II.).

Předmětem řízení byl nárok na náhradu škody, způsobené osazením vodoměru o nedostatečné světlosti 50 mm, když toto porušení smluvní povinnosti z uzavřené nájemní smlouvy a dohody o provádění oprav žalovaným bylo podle závěru soudu v příčinné souvislosti se vznikem škody žalobce ve vymáhané výši. Současně soud přiznal žalobci též úrok z prodlení podle § 369 obchodního zákoníku (dále též „obch. zák.“) ve výši odpovídající dvojnásobku diskontní sazby platné ke dni počátku prodlení.

K odvolání žalované rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem, označeným v záhlaví, že rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že se žaloba zamítá (výrok I.) a že žalobce je povinen nahradit žalované náklady řízení před soudy obou stupňů, jakož i České republice stanovené náklady řízení (výrok II. a III.).

Odvolací soud provedl rekapitulaci zjištění a závěrů soudu prvního stupně, že na základě předchozího oznámení vyměnila žalovaná v objektu žalobce dne 6. 12. 2002 vodoměr 80 mm s částí potrubí za vodoměr se světlostí 50 mm. Následně pak žalobce uzavřel s třetí osobou nájemní smlouvu na předmětné nemovitosti a v další uzavřené „dohodě o provedení oprav nemovitostí a jejich příslušenství“ se nájemci zavázal do 1. 10. 2003 mimo jiné předat doklad o splnění hygienických a protipožárních podmínek KHS a HZS s tím, že při nesplnění stanovených povinností se žalobce zavázal zaplatit nájemci smluvní pokutu ve výši dvojnásobku měsíčního nájmu, tj. 170.399,- Kč. Vzhledem k tomu, že výsledek provozní kontroly požárního vodovodu, provedené v září 2003, byl „negativní“, když požární vodovod nevyhovoval ČSN z hlediska hydrodynamického tlaku a množství požární vody, nesplnil žalobce svou povinnost a v listopadu 2003 zaplatil nájemci smluvní

pokutu ve výši, v níž ji vymáhá po žalované. Žalovaná provedla dne 3. 10. 2003 osazení potrubí vodoměrem o světlosti 100 mm a následná revize požárního vodovodu byla již podle protokolu ze dne 17. 10. 2003 úspěšná („pozitivní“). Soud prvního stupně vycházel též ze závěrů znalce z oboru požární ochrany, který za příčinu negativního výsledku provozní kontroly označil neodborný zásah do požárního potrubí, jímž byla snížena světlost přírodního potrubí.

Odvolací soud se však s právním hodnocením soudu prvního stupně a s jeho právním závěrem o odpovědnosti žalované za vzniklou škodu neztotožnil. Kromě obecných předpokladů odpovědnosti za škodu je dalším nezbytným předpokladem předvídatelnost škody z hlediska rozsahu její náhrady a tento předpoklad podle odvolacího soudu nebyl splněn. Žádný obecně závazný právní předpis v rozhodné době, ani smlouva uzavřená mezi účastníky o dodávce vody, neurčovaly světlost měřidla. Nutno vzít též v úvahu, že od výměny vodoměru až do dohodnutého dne předání objektu nájemci uplynula doba 10 měsíců, po kterou bylo věcí žalobce uvést objekt nájmu do řádného stavu a nevystavovat se tak hrozbě smluvní pokuty dohodnuté s nájemcem ve smlouvě z června 2003, tj. víc jak šest měsíců po zásahu žalované do potrubí. Je nepochybné, že žalovaná nemohla předvídat vznik takové škody, když k placení smluvní pokuty se žalobce následně zavázal ve smlouvě s nájemcem.

Z uvedených důvodů odvolací soud uzavřel, že v daném případě nejsou splněny zákonné předpoklady odpovědnosti za škodu a proto napadený rozsudek změnil a žalobu zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce dovolání, a to proti všem výrokovým bodům. Dovolání má za přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c), jakož i písm. a) o. s. ř., z důvodů podle § 241a odst. 2 písm. b) i podle písm. a) citovaného ustanovení, a dále i podle § 241a odst. 3 o. s. ř.

Dovolatel nesouhlasí se závěry odvolacího soudu, že v tomto případě nebyly splněny předpoklady odpovědnosti za škodu, přičemž soud neuvádí, které předpoklady, takže napadené rozhodnutí je podle názoru dovolatele nepřezkoumatelné.

Porušení právní povinnosti žalované spatřuje dovolatel nejen v pouhé výměně vodoměru za jiný o nižším průřezu (světlosti), když tento vodoměr je majetkem žalovaného, ale i ve svévolné výměně části potrubí o délce cca 4 m za potrubí o nižším průřezu (světlosti), přičemž toto potrubí je ve vlastnictví žalobce. To potvrdil znalec P. P. ve svém posudku. Tato svévolná výměna potrubí byla též „černou stavbou“ ve smyslu stavebního zákona, tj. stavbou bez stavebního povolení. Ke stavbě nedal souhlas ani žalobce ani HZS (Hasičský záchranný sbor, který se musel rovněž ke stavbě (výměně) vyjádřit). Žalovaný taktéž porušil prevenční ustanovení § 415 občanského zákoníku a podle názoru žalobce též jím cit. ustanovení vyhl. č. [137/1998](#) Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

Vznik a výši škody pak žalovaný v řízení nerozporoval. Příčinnou souvislost mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody spatřuje žalobce v tom, že žalovanou nově osazený vodoměr měl nesprávné parametry a hlavně že vyřezáním potrubí o délce 4 m byl bez souhlasu žalobce a bez stavebního povolení znehodnocen jeho majetek svévolným jednáním žalovaného. K výměně vodoměru za vodoměr s větším průřezem a uvedení vodovodního řádu do původního stavu (výměna 4 metrů potrubí malého průřezu za potrubí původního průřezu) došlo na náklady žalované až dne 3. 10. 2003.

Podle názoru dovolatele žalovaná uznala své pochybení tím, že na své náklady uvedla majetek žalobce v původní stav a tím je naplněn též předpoklad presumovaného zavinění.

Žalobce předložil v řízení k důkazu kolaudační rozhodnutí na vodovodní řád i vyjádření správce objektu a potvrzení s. r. o. E., že všechny předchozí revize hydrantů byly kladné a vodovodní řád byl

v pořádku, změna nastala až v důsledku neodborného a neoprávněného zásahu žalované.

Pokud jde o předvídatelnost možného následku porušení právní povinnosti, žalobce má za to, že žalovaná jako odborný podnikatelský subjekt, seznámený s vodovodním řádem a požárním hydrantem žalobce, musel si být vědom a předvídat, že snížení světlosti (průřezu) potrubí a vodoměru může u žalobce i u dalších podnikatelů, napojených na žalobce, způsobit vážné provozní poruchy, nedostatečnost tlaku, selhání některých výrobních procesů aj. Je též zcela běžné, že žalobce jako pronajímatel zakotvil v této souvislosti do nájemní smlouvy s třetím subjektem smluvní pokutu v přiměřené výši.

Dovolatel opětovně zdůrazňuje příčinnou souvislost jednání žalované se škodou, vzniklou žalobci, jakož i závěr znaleckého posudku i odborné vyjádření s. r. o. E., že neodborný zásah žalované spočíval hlavně ve snížení světlosti potrubí a dále i instalaci nevhodného vodoměru.

Dovolatel dále namítá, že pokud soud konstatoval, že žádný obecně závazný právní předpis ani smlouva neurčovaly světlost měřidla, pak opomněl vzít v úvahu resp. vyhodnotit zásah žalované do vodovodního řádu - vyřezané části potrubí a nevypořádal se se všemi důkazy - znaleckým posudkem, výslechem znalce, odborným posudkem jednatele s. r. o. E., zprávou jejího revizního technika a vyjádřením správce majetku žalobce.

Pokud soud uvedl, že od výměny vodoměru až do dohodnutého dne předání objektu nájemci uplynula doba 10 měsíců, po kterou bylo věcí žalobce uvést objekt do řádného stavu a nevystavovat se tak hrozbě smluvní pokuty dohodnuté s nájemcem ve smlouvě z 6/2003 (tj. více jak 6 měsíců po zásahu žalované do potrubí), dovolatel s tímto závěrem nesouhlasí. Žalobce při běžném provozu žádnou závadu ani nemohl registrovat, když nebyl ze strany žalované informován o tom, že osadila vodoměr a potrubí o nevhodných (menších) parametrech. Dovolatel nesouhlasí ani s názorem soudu, že nemohl předvídat hrozbu placení smluvní pokuty, kterou žalobce sjednal s nájemcem, neboť taková smluvní pokuta bývá běžně sjednána a byla též přiměřená - ve výši dvou nájmů. Jak soud konstatoval, nebyl prokázán spekulativní charakter smluvní pokuty.

Odvolací soud, dospěl k závěru, že pro vznik odpovědnosti za škodu na straně žalované nebyly splněny předpoklady porušení právní povinnosti a předvídatelnosti rozsudku škody (srov. § 373 a § 379 obch. zák.).

Dovolatel uzavírá, že pokud by žalovaná i přes své prvotní protiprávní jednání neprodleně následky svého zásahu do vodovodního řádu v majetku žalobce po jeho výzvě odstranila, žádná smluvní pokuta by nebyla nájemcem na žalobci požadována a tudíž by jednáním žalované, přestože bylo protiprávní, žádná škoda nevznikla. O vzniku škody tedy rozhodla svým jednáním žalovaná a žalobce jí neměl možnost zabránit.

Dovolatel navrhuje, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek odvolacího soudu ve všech výrocích zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.), po zjištění, že dovolání splňuje podmínky a náležitosti stanovené zákonem (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1, § 241a odst. 1 o. s. ř.), konstatoval, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., když odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé.

V dalším se dovolací soud zabýval důvodností dovolání.

Především nelze dovodit naplnění tvrzeného dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř.,

že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolatel neuvádí, o kterou konkrétní vadu řízení jde a jak ovlivnila výrok rozhodnutí ve věci.

Obdobně neshledal dovolací soud dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř., že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování. Dovolatel žádné takové skutkové zjištění neoznačuje.

Zbývá tak dovolací důvod, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Odvolací soud dospěl k závěru, že pro vznik odpovědnosti za škodu na straně žalované nebyly splněny předpoklady porušení právní povinnosti a předvídatelnosti rozsahu škody (srov. § 373 a § 379 obch. zák.).

K předpokladu odpovědnosti za škodu, spočívajícímu v porušení právní povinnosti, je nutno zdůraznit, že právní povinnost může vyplývat ze smlouvy nebo z právního předpisu. Odvolací soud dovodil, že světlost (průřez) vodoměru resp. i navazujícího potrubí nebyly smlouvou ani právním předpisem stanoveny, takový právní závěr – i se zřetelem na závěry znaleckého posudku o neodborném zásahu žalované – však neobstojí, zejména když výsledky provozní kontroly (revize), byly negativní z důvodu nevyhovění ČSN (tj. závazné technické normě) v parametrech hydrodynamického tlaku a množství požární vody. Z tohoto hlediska není závěr odvolacího soudu, že žalovaná žádnou právní povinnost neporušila, správný.

Rovněž závěr odvolacího soudu, že žalovaná nemohla předvídat rozsah škody, záležející ve smluvní pokutě ve vztahu mezi žalobcem jako pronajímatelem a nájemcem jako třetí osobou, není správný z hlediska skutečností stanovených v § 379 věta druhá obch. zák. Žalovaná jako profesionální podnikatel v oboru dodávky vody si musela být vědoma při obvyklé péči, že světlost (průřez) vodoměru a návazného potrubí může a musí mít vliv na požadovaný průtok vody z pohledu protipožární bezpečnosti, a to jak pro vlastníka, tak i pro nájemce (resp. napojené třetí osoby), přičemž lze obvykle předpokládat, že takové porušení může být ve smluvním nájemním vztahu sankcionováno na ochranu dotčeného nájemce a v tomto směru tudíž mohl vznik škody předvídat. Také předpoklad předvídatelnosti vzniku škody z hlediska jejího rozsahu byl tudíž v tomto případě splněn.

Z uvedeného vyplývá, že důvod nesprávného právního posouzení ve smyslu § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř. byl v daném případě naplněn.

Dovolací soud proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem a odst. 3 věta první o. s. ř.).

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)